

Петър беше необикновено мъдър за възрастта си. Той помисли малко и попита:

— Не се ли е загубило българското племе между славяните щом те са били по-много?

Асен поклати глава, усмихна се.

— Не, момко мой. Защото българите тогава са имали по десетина жени, които те са вземали от славянските семейства. А тия славянки са имали по-много деца, в чийто жили е текла българска кръв.

Момчето остана доволно от отговора, след това попита:

— А защо първото царство е паднало под робство, та е тръбвало вие да го освободите? Нямало ли е силна войска да го брани?

Царят сведе навъсено чело, въздъхна.

— Войската е била силна и добре въоръжена. Близко седемнадесет години Симеон живял в мир, за да подготви и въоръжи българската рат, за великата бран, която я очаквало. Защото в това време и византийците се готвели за смъртния двубой. Тъй като било ясно, че няма място за две велики империи на полуострова. Или България трябвало да смаже Византия, или Византия да покори България. Както и станало.

— Но защо Византия е покорила България? — попита Петър със задушен от мъка глас.

— Не е липсвало войска, нито дръзновенни мъже... Същите войводи, същите проницари, същите стотници са били при Симеона и при неговите приемници. Държавата е била богата и приемала данъци от всякъде. Друго е липсвало.

— Какво? — попита живо момчето и впери ясни зеници в царя.

— Липсвало е желание за борба. А този, който не е готов да се бори, ще бъде съборен. Такъв е суровият закон на природата. Затова тя дава някому нокти, другиму зъби, или бодли, за да знае да се брани. Тежко на тоя елен, комуто са счутили рогата. Той никога няма да бъде водач, той никога няма да стои гордо на земята. Тъй и тогавашните българи... Отровата на Византия счупила волята за борба